

Zostavax kan gebruikt worden bij stabiele lupus

Bij mensen met een stabiele Lupus die geen intensieve afweeronderdrukkende middelen gebruiken, werkt het levend Herpes zoster-vaccin goed.

INLEIDING

Systemische lupus erythematosus (vaak Lupus of SLE genoemd) is een auto-immuunziekte waarbij de immuuncellen in het lichaam hyperactief worden en autoantistoffen produceren. Een antistof is een eiwit dat het immuunsysteem aanmaakt om vreemde stoffen in het lichaam aan te vallen, zoals virussen of bacteriën. Bij auto-immuunziekten maakt het lichaam antistoffen die de eigen weefsels aanvallen. Deze worden autoantistoffen genoemd.

Lupus treft typisch vrouwen tussen de 15 en 45 jaar, maar kan ook beginnen bij jongere kinderen, mannen of vrouwen die ouder zijn dan 45 jaar. Er zijn veel mogelijke oorzaken van lupus, de meeste zijn nog niet gekend. De symptomen kunnen variëren van patiënt tot patiënt. Mensen met deze ziekte kunnen gewrichtspijn hebben en hun huid kan gevoelig zijn voor zonlicht, maar ook inwendige organen zoals de nieren of de hersenen kunnen worden aangetast.

Door de invloed van de ziekte op het immuunsysteem lopen mensen met lupus meer kans om infecties te krijgen, zoals Herpes zoster. Herpes zoster is een virus dat waterpokken bij kinderen en gordelroos (zona) bij volwassenen veroorzaakt. Als iemand eenmaal geïnfecteerd is, kan het virus in het lichaam blijven sluimeren en op een bepaald moment weer opflakkeren (ook wel reactivering genoemd). Er zijn vaccins beschikbaar om besmetting en opflakking van Herpes Zoster te helpen voorkomen, maar veel mensen nemen het vaccin niet omdat ze zich zorgen maken over de veiligheid. Een van de vaccins voor Herpes zoster wordt een levend vaccin genoemd omdat het delen van het levende virus bevat. Levende vaccins worden normaal gesproken niet gebruikt bij mensen met een verzwakte immuniteit vanwege het risico op een infectie.

WAT HOOPTEN DE AUTEURS TE VINDEN?

De auteurs wilden uitzoeken of het veilig is om het levende Herpes zoster-vaccin te gebruiken bij mensen met Lupus.

WIE WERD ER ONDERZOCHT?

De studie bestudeerde negentig mensen met lupus in een ziekenhuis in Hong Kong. Iedereen was ouder dan achttien jaar en had een stabiele ziekte. Tien mensen zonder lupus de-

den ook mee. Alle mensen die deelnamen, waren al eerder met Herpes Zoster besmet – ofwel met waterpokken of gordelroos.

Mensen konden niet deelnemen als ze een intensieve (hoge dosis) van anti-reumamedicatie kregen. Dit omvatte iedereen die meer dan 15 mg glucocorticoiden per dag gebruikte, of meer dan 100 mg/dag azathioprine, of meer dan 1000 mg/dag mycofenolaat mofetil, of meer dan 100 mg/dag ciclosporine A, of meer dan 3 mg/dag tacrolimus, of meer dan 15 mg/week methotrexaat, of een dosis van cyclofosfamide of een biologisch geneesmiddel, zoals belimumab of rituximab.

HOE WERD HET ONDERZOEK UITGEVOERD?

De studie was gerandomiseerd, placebogecontroleerd en dubbelblind. Dit betekent dat patiënten toevallig werden toegewezen aan één van de twee behandelingsgroepen - ofwel om het levende Herpes zoster-vaccin te krijgen, ofwel om een placebo (nepmedicijn) injectie te krijgen. Door het gebruik van toeval werden de groepen vergelijkbaar en konden de resultaten met elkaar vergeleken worden. Tijdens het onderzoek wisten de mensen en hun artsen niet in welke groep ze zaten. Iedereen werd beoordeeld en kreeg een bloedtest op het moment van de vaccinatie en zes weken later. Bij deze beoordelingen werd gekeken naar de ziekteactiviteit van de Lupus en werd gemeten hoe goed het immuunsysteem had gereageerd op het vaccin.

WAT WAREN DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN VAN HET ONDERZOEK?

De auteurs vonden dat mensen met een stabiele lupus goed reageerden op het levende Herpes zoster-vaccin en dat het vaccin een goede respons van het afweersysteem kon opwekken. Er waren een paar kleine bijwerkingen bij mensen die het vaccin hadden gekregen - voornamelijk te wijten aan de injectie zelf. Deze verdwenen allemaal in een paar dagen tijd. Tijdens de zes weken van het onderzoek, had niemand een infectie van Herpes zoster.

ZIJN DEZE BEVINDINGEN NIEUW?

Ja. Dit is het eerste onderzoek van deze soort dat aantoont dat het levende Herpes zoster-vaccin goed werkt bij mensen met stabiele Lupus die geen hoge doses reumaremmers krijgen.

WAT ZIJN DE BEPERKINGEN VAN HET ONDERZOEK?

Het ging om een kleine studie over een korte periode, waardoor er enkele beperkingen zijn. Omdat dit onderzoek zich beperkte tot mensen met een stabiele ziekte (in remissie) die geen hoge doses anti-reumamedicatie kregen, is het ook niet mogelijk om te zeggen of het levende Herpes zoster-vaccin even veilig en effectief zou zijn bij patiënten met actieve lupus of bij

mensen die intensievere therapieën krijgen. Een bijkomende beperking is de korte opvolging van slechts zes weken in deze studie.

WAT PLANNEN DE AUTEURS MET DEZE INFORMATIE?

De auteurs zijn van plan om vier jaar na de vaccinatie de responsen van het afweersysteem in dezelfde groep mensen te meten.

WAT BETEKENT DIT VOOR MIJ?

Als je lupus hebt, is het risico op een Herpes Zoster-infectie hoger dan bij mensen zonder lupus. Als je een stabiele ziekte hebt, kan jouw arts je een levend Herpes zoster-vaccin aanbieden om dit soort infecties te helpen voorkomen.

Noot voor België: Op dit ogenblik is dit vaccin voor volwassenen erg duur en mag niet toegediend worden bij patiënten die medicatie innemen die het immuunsysteem onderdrukken. Je vind [hier](#) ook het advies van de Hoge Gezondheidsraad in België hierover.

Als je je zorgen maakt over jouw ziekte of de behandeling ervan, moet je contact opnemen met jouw arts.

Noot van ReumaNet: Deze informatie vervangt medisch advies niet. Raadpleeg jouw arts wanneer je een medisch probleem hebt.

Deze tekst werd nagelezen door Dokter Jan Lenaerts, reumatoloog, en patiënt experten Claudine Goyens en Ingrid.